

NEWSLETTER

ianuarie - februarie 2013

Cuprins:

1. Pharma (taxa claw-back)

pag. 1

STOICA & Asociații elimină TVA-ul din taxa clawback! – Jurisprudența Curții Constituționale: Decizia nr. 39 din 5 februarie 2013

2. Insolvență. Organizații non-profit

pag. 2

Organizațiile non-profit nu pot avea calitatea de debitor în procedurile de insolvență – Jurisprudență națională: Curtea de Apel Cluj, Decizia civilă nr.1842 din 13 ianuarie 2012

3. Dreptul Uniunii Europene. Protecția proprietății industriale

pag. 6

Utilizarea embrionilor umani în scopul cercetării științifice nu se bucură de protecția brevetelor de invenție – Jurisprudență CEJ: Hotărârea din 18 octombrie 2011 în Cauza C-34/10

Brevetul european cu efect unitar - Regulamentul (UE) nr. 1257/2012

4. Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Art.8 (dreptul la viață privată). Malpraxis medical

pag. 10

Absența consimțământului efectiv al pacientului anterior efectuării unei intervenții chirurgicale – Jurisprudență CEDO: Hotărârea din 15 ianuarie 2013 în Cauza Csoma c. României

Pharma

STOICA & Asociații elimină TVA-ul din taxa clawback!

Curtea Constituțională a arătat că includerea în baza de calcul a taxei a prețului final al medicamentelor, preț ce include și taxa pe valoare adăugată, reprezintă o dublă impozitare, fapt ce contravine dispozițiilor din legea fundamentală ce reglementează justa așezare a sarcinilor fiscale.

Categorie	Jurisprudență
Denumirea actului	Decizia nr. 39 din 5 februarie 2013
Publicație/Emitent	Curtea Constituțională
Data actului	5 februarie 2013
Dispoziții principale	Prin decizia nr. 39 din 5 februarie 2013, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a art. 3¹ din OUG nr. 77/2011 privind taxa clawback, taxă percepută deținătorilor de autorizații de punere pe piață a medicamentelor. Art. 3¹ a fost aplicat în trimestrele I, II și III din 2012. Excepția a fost ridicată într-un dosar aflat pe rolul Curții de Apel București, dosar în care s-a solicitat anularea notificării trimise de Casa Națională de Asigurări de Sănătate prin care au fost comunicate valorile necesare declarării taxei clawback. Această decizie confirmă practic o altă soluție a Curții Constituționale (Decizia nr. 1007 din 27 noiembrie 2012) în care s-a arătat, referitor la o variantă precedentă a ordonanței ce nu prevedea expres includerea TVA, că un astfel de mecanism ar fi neconstituțional și că rămâne în sarcina instanțelor de drept comun să facă aplicarea corectă a legii. Această decizie s-ar putea dovedi plină de consecințe pentru trimestrul IV 2012 și perioada următoare când articolul 3 din OUG nr. 77/2011 a redevenit aplicabil.
Aspecte practice	Privitor la efectele imediate ale Deciziei nr. 39 din 5 februarie 2013, odată cu publicarea acesteia în Monitorul Oficial, Guvernul va avea la dispoziție un termen de 45 de zile – termen în care prevederile neconstituționale sunt suspendate de la aplicare - pentru a pune în acord ordonanța cu dispozițiile Constituției, altminteri forța juridică a ordonanței încetează de drept. Practic însă, odată cu această decizie, șansele celor care au contestat deja în instanță notificările emise de CNAS pentru trimestrele I, II și III din 2012 de a obține câștig de cauză au crescut considerabil putându-se vorbi de o cvasi-certitudine de câștigare a proceselor respective.

Concluzii

Decizia vine în urma unui șir consistent de realizări obținute de STOICA & Asociații în domeniul litigiilor având la baza contribuția clawback. Printre aceste succese amintim: obținerea pentru clienții săi a anulării notificărilor emise de CNAS în baza vechii legislații clawback – OUG nr. 104/2009 pe întreaga perioadă 2009 – trimestrul III din 2011, obținerea pentru clienții săi a suspendării notificărilor emise de CNAS atât în baza art. 3 cât și art. 3¹ din OUG nr. 77/2011 în toată perioada trimestrul IV 2011 – trimestrul III 2012.

Informații suplimentare

Informații suplimentare cu privire la această decizie care marchează un moment de cotitură în domeniul taxei clawback, precum și consiliere specifică cu privire la posibilele remedii pe care le vizați pentru restituirea TVA-ului aferent, vă rugăm să luați legătura cu persoana dvs. de contact de la **STOICA & Asociații**, sau cu autorii acestui articol, **Dragoș Bogdan**: +40.743.339.862 sau dbogdan@stoica-asociatii.ro, și **Mihai Stănescu**: +40.754.078.635 sau mstanescu@stoica-asociatii.ro

Insolvență. Organizații non-profit

Organizațiile non-profit nu pot avea calitatea de debitor în procedurile de insolvență

La o astfel de concluzie se pare că a ajuns în passim Curtea de Apel Cluj într-o decizie pronunțată în recurs în luna septembrie 2012, prin care s-a pronunțat asupra mai multor aspecte interesante în contextul soluționării unei cereri formulate de creditorul fiscal vizând dizolvarea unei fundații și întemeiate pe pretinsa insolabilitate a acesteia¹

Categorie	Jurisprudență
Denumirea actului	Decizia civilă nr.1842
Publicație/Emitent	Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă
Data actului	13 ianuarie 2012
Dispoziții principale	Instanța de control judiciar („ Instanța ”) a decis cu titlu de principiu că într-o cerere a creditorilor vizând dizolvarea judiciară a <i>asociațiilor</i> sau <i>fundațiilor</i> în temeiul Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații („ Ordonanța ”), motivată de starea de insolabilitate a acestora, existența insolabilității , care trebuie efectiv probată de petent, se determină nu prin raportare la criteriile definitorii ale stării de insolvență , statuate în cadrul Legii nr.85/2006 privind procedura insolvenței, ci la acelea vizând insolabilitatea ,

¹ A se vedea C.A. Cluj, Secția I civilă, Decizia nr.1842 din 13 ianuarie 2012, raportată și rezumată în Săptămâna Juridică, Nr.3/2013, pp.8-9.

astfel cum se găsesc reglementate în cuprinsul **regulilor generale** ale dreptului civil.

O atare determinare este necesară întrucât, în opinia instanței, atât fundațiile, cât și asociațiile, în calitate de **persoane juridice non-profit, nu pot fi per se** subiect al **procedurilor de insolvență** reglementate de **Legea nr.85/2006**. Pentru a formula această concluzie, se pare că instanța de recurs a recurs la o interpretare restrictivă a prevederilor Art.1 alin.(1) pct.6 din actul normativ menționat, conchizând că, deși legea include cu caracter general în rândul subiecților potențial supuși prevederilor sale oricare „alte persoane juridice de drept privat care desfășoară **și** activități economice” (*subl. ns., S&A*), aceasta s-ar aplica **exclusiv** comercianților. Or, pare a conchide instanța, asociațiile și fundațiile fiind esențialmente persoane juridice non-profit, sunt excluse *de plano* din sfera de aplicare a legii. Cel mult, societățile comerciale înființate de asemenea organizații [în scopul exercitării de activități generatoare de venituri] vor avea calitatea necesară pentru a putea intra sub incidența Legii nr.85/2006.

Postulând asupra inaplicabilității de principiu a Legii nr.85/1996 și a criteriilor acesteia de determinare a insolvenței în cazul organizațiilor fără scop lucrativ, instanța și-a îndreptat apoi atenția asupra explicitării noțiunii de „insolvabilitate” și a elementelor definitorii ale acesteia, descriind-o ca „imposibilitatea executării obligațiilor [și care] implică și absența oricărui bun din patrimoniul debitorului” (*subl. ns., S&A*). O atare absență trebuie să fie absolută, pare a raționa instanța, necesitând ca eforturile creditorilor de executare a bunurilor din patrimoniul debitorului lor-organizație fără scop lucrativ-să continue, potrivit regulilor de procedură civilă sau fiscale corespunzătoare aplicabile, „atât timp cât este posibilă executarea silită asupra tuturor bunurilor debitorului”. În plus, creditorul petent nu ar putea invoca lipsa demersurilor de executare silită întreprinse de un alt creditor, ori insuccesul acestora, pentru a putea face să se nască prezumția de insolvabilitate a debitorului.

Aspecte practice

Decizia supusă analizei prezintă o semnificație aparte din mai multe puncte de vedere. În primul rând, aceasta sugerează că organizațiile fără scop lucrativ nu ar putea fi supuse procedurii insolvenței reglementate de Legea nr.85/2006 chiar dacă acestea desfășoară activități economice.²

² Din sumarul aflat la dispoziția noastră nu rezultă cu claritate dacă în adoptarea deciziei analizate instanța a luat, totuși, în considerare trei aspecte: **(1)** faptul că sfera de aplicare a procedurii insolvenței a fost în mod expres extinsă și la persoanele sau entitățile neavând calitatea de „comercianți” (în înțelesul avut de o asemenea noțiune anterior intrării în vigoare a Noului Cod Civil) încă de dinainte de adoptarea Legii nr.85/2006 – și anume, din perioada în care în vigoare era fosta reglementare în domeniu, Legea nr.64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului – soluție care a fost îmbrățișată și păstrată de legiuitor și în actuala reglementare. A se vedea **Legea nr. Nr. 149 din 11 mai 2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, precum și a altor acte normative cu incidență asupra acestei proceduri, Art. I pct.1**. Dispozițiile amintite introduc în sfera respectivă categorii de debitori tradițional considerate drept necomercianți, precum: societățile agricole sau grupurile de interes economic; **(2)** posibilitatea ca, inclusiv în ipoteza în care organizațiile non-profit sunt considerate necomercianți (în sensul clasic), acestea să poată intra, totuși, sub incidența Legii nr.85/2006 în calitate de comercianți *de facto, recte* în contextul în care acestea au desfășurat în fapt, cu titlu profesional, acte și fapte de comerț în mod nemijlocit, iar nu prin intermediul unor vehicule create în acest scop sub forma unora din categoriile consacrate de societăți comerciale **și (3)** dacă nu cumva „insolvabilitatea” despre care face vorbire

În al doilea rând, rămâne interesant de văzut în ce condiții s-ar putea, totuși, solicita dizolvarea pe cale judiciară a unui asemenea tip de organizație pentru motiv de insolvabilitate a acesteia și dacă, din punct de vedere al oportunității, creditorii ar fi interesați să urmărească o asemenea măsură și cu ce costuri.

Nu în ultimul rând, se pune întrebarea firească care este valoarea juridică a considerentelor din Decizia nr.1842/2012 a Curții de Apel Cluj referitoare la inaplicabilitatea Legii nr.85/2006 în cazul organizațiilor fără scop lucrativ într-un context precum cazul de speță, cu precădere în situația în care ulterior s-ar introduce împotriva entității vizate o cerere de deschidere a procedurii insolvenței în fața judecătorului-sindic de la tribunalul competent.

Concluzii

Decizia nr.1842/2012 a Curții de Apel Cluj, Secția I Civilă ar putea da naștere la o practică interesantă în domeniile vizate, cel puțin pe raza teritorială a instanței respective. Pe de o parte, organizațiile non-profit ar putea fi excluse de plano de la procedura insolvenței reglementate de Legea nr.85/2006. O asemenea concluzie poate reprezenta o armă cu două tăișuri, întrucât, pe de o parte, entitățile respective pot răsufli ușurate că nu pot fi forțate de creditori să intre în procedura insolvenței, dar, în același timp, nu pot beneficia nici ele de protecția împotriva executărilor silite individuale, instituită de Legea nr.85/2006 în cazul petițiilor voluntare de deschidere a procedurii.

În al doilea rând, obligarea indirectă a creditorilor la parcurgerea formală a întregii succesiuni de etape de executare silită cu privire la integralitatea bunurilor din patrimoniul debitorului-organizație non-profit pentru a dovedi insolvabilitatea acesteia în vederea aprobării dizolvării sale judiciare s-ar putea să golească de conținut prevederile legale aplicabile, mai ales atunci când valoarea de lichidare a activelor apare ca evident inferioară valorii totale a datoriilor organizației respective. Într-o piață caracterizată de lichiditate scăzută și inapetență în finanțarea achizițiilor, în special a activelor cu viață normată redusă, menținerea în viață sine die a unor entități cu active nevandabile pare a reprezenta o soluție neavantajoasă.

Informații suplimentare

Pentru informații suplimentare sau consiliere cu privire la soluțiile legale pe care le-ați putea considera, atât în calitate de creditor, cât și ca debitor, în situația în care v-ați confrunța cu dificultăți financiare și riscul încetării de plăți față de partenerii contractuali, vă rugăm să luați legătura cu persoana dvs. de contact de la **STOICA & Asociații** sau cu autorul acestui articol, **Ioan Chiper**: +40.743.339.852 sau ichiper@stoica-asociatii.ro

Ordonanța ar reprezenta, în fapt, un veritabil test al insolvenței pentru asociații și fundații, a cărui îndeplinire ar necesita dizolvarea și lichidarea acestora. Trebuie amintit, pe scurt, ca Ordonanța nu abordează în mod expres scenariul și regulile ce trebuie urmate în măsura în care valoarea sumelor obținute (sau estimate a fi obținute) în urma lichidării activelor unei asociații sau fundații nu ar acoperi în integralitate valoarea integrală a datoriilor acesteia, caz în care s-ar putea susține că, pentru identitate de rațiune, ar putea fi aplicate principiile corespunzătoare din Legea nr.85/2006.

Dreptul Uniunii Europene. Protecția proprietății industriale

1. Poate beneficia cercetarea științifică în care este implicată utilizarea de embrioni umani de protecția brevetelor acordate invențiilor în acest domeniu?

Curtea Europeană de Justiție a stabilit că excluderea de la brevetare a utilizării embrionilor umani în scopuri industriale sau comerciale vizează și utilizarea în scopuri de cercetare științifică

Categorie	Jurisprudență
Denumirea actului	Hotărârea în Cauza C-34/10
Publicație/Emitent	Curtea Europeană de Justiție
Data actului	18 octombrie 2011
Dispoziții principale	Prin hotărârea din 18 octombrie 2011 pronunțată în Cauza C-34/10, având ca obiect cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare cu privire la interpretarea art. 6 alin. (2) lit. (c) din Directiva 98/44/CE privind protecția juridică a invențiilor biotehnologice, Curtea Europeană de Justiție („Curtea”) a stabilit că excluderea de la brevetare a utilizării embrionilor umani în scopuri industriale sau comerciale vizează și utilizarea în scopuri de cercetare științifică. ³

Astfel, întrebarea în cauză, formulată de instanțele din Germania în cauza **Oliver Brüstle c. Greenpeace eV**, a urmărit a se stabili dacă noțiunea „utilizarea embrionilor umani în scopuri industriale sau comerciale”, în sensul art. 6 alin. (2) lit. (c) din Directivă care prevede o excepție de la brevetare, include și utilizarea embrionilor umani în scopuri de cercetare științifică.

Prin urmare, este vorba de a determina dacă excluderea de la brevetare a utilizării embrionilor umani în scopuri industriale sau comerciale privește și utilizarea embrionilor umani în scopuri de cercetare științifică sau dacă cercetarea științifică în care este implicată utilizarea de embrioni umani poate beneficia de protecția dreptului brevetelor. Astfel, se observă că acordarea unui brevet pentru o invenție implică, în principiu, exploatarea industrială și comercială a acesteia. În același sens este și considerentul (14) al Directivei care prevede că brevetul de invenție conferă titularului său „dreptul de a interzice terților să o exploateze în scopuri industriale și comerciale”. Or, deși trebuie să se

³ Disponibilă la

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=111402&pageIndex=0&doclang=RO&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=72999>

facă distincție între scopul cercetării științifice și scopurile industriale sau comerciale, utilizarea embrionilor umani în scopuri de cercetare care ar constitui obiectul cererii de brevet nu poate fi separată de brevetul propriu-zis și de drepturile aferente acestuia.

Concluzii

Precizarea din considerentul (42) al Directivei potrivit căreia excluderea de la brevetare vizată la art. 6 alin. (2) lit. (c) din Directivă „nu afectează invențiile în scopuri terapeutice sau de diagnosticare care se aplică embrionului uman și sunt utile acestuia” confirmă de asemenea că utilizarea embrionilor umani în scopuri de cercetare științifică și care ar face obiectul unei cereri de brevet nu poate fi distinsă de o exploatare industrială și comercială și, astfel, nu poate evita excluderea de la brevetare.

Informații suplimentare

Pentru informații suplimentare cu privire la problematica biotehnologiei și a protecției proprietății industriale în acest domeniu, vă rugăm să luați legătura cu persoana dvs. de contact de la **STOICA & Asociații**, sau cu autorii acestui articol, **Dragoș Bogdan**: +40.743.339.862 sau dbogdan@stoica-asociatii.ro și **Mihai Stănescu**: +40.754.078.635 sau mstanescu@stoica-asociatii.ro

2. Brevetul european cu efect unitar – o nouă etapă în procesul de simplificare a protecției comunitare a proprietății industriale

Autoritățile Uniunii Europene parcurg pași noi spre unificarea regimului de protecție al proprietății industriale la nivel comunitar, prin introducerea unui instrument cu anvergură pan-europeană

Categorie	Legislație
Denumirea actului	Regulamentul (UE) nr. 1257/2012
Publicație/Emitent	Parlamentului European și Consiliul European
Data actului	17 decembrie 2012
Intrare în vigoare	20 ianuarie 2013
Data începerii aplicării	1 ianuarie 2014 sau data intrării în vigoare a Acordului privind instanța unică pentru brevete

Dispoziții principale

Premisa esențială pe care se întemeiază reglementarea instituită prin Regulamentul nr. 1257/2012 este aceea că protecția instituită prin intermediul brevetului ar trebui realizată prin conferirea unui efect unitar brevetelor europene în faza post-acordare, pentru toate statele membre participante. În consecință, ceea ce ar trebui să primeze este caracterul unitar al brevetului, acesta fiind apt să asigure o protecție uniformă și să aibă același efect în toate statele membre participante. Protecția unitară prin brevet ar trebui să aibă efect retroactiv în statele membre participante, de la data publicării mențiunii de acordare a brevetului european în Buletinul European de Brevete.

În ceea ce privește noțiunea de „*brevet european cu efect unitar*”, art. 2 din Regulament precizează că acesta este un brevet european (acordat așadar de către Oficiul European de Brevete, denumit în continuare „OEB”), care beneficiază de efect unitar în statele membre participante în temeiul Regulamentului. De asemenea, se precizează că un brevet european acordat **cu același set de revendicări** în toate statele membre participante beneficiază de efect unitar în statele membre participante, cu condiția ca efectul său unitar să fi fost înregistrat în Registrul pentru protecție unitară prin brevet.

Sub aspectul regimului juridic al brevetului cu efect unitar, acesta asigură o protecție uniformă și produce aceleași efecte în toate statele membre participante, putând fi limitat, transferat, revocat sau putând expira numai în ansamblu pentru toate statele membre participante. Un brevet european cu efect unitar produce efecte în statele membre participante de la data publicării de către OEB a mențiunii de acordare a brevetului european în Buletinul European de Brevete. Potrivit art. 5 din Regulamentul nr. 1257/2012, brevetul european cu efect unitar conferă titularului său (sub rezerva limitărilor aplicabile) dreptul de **a împiedica orice terț să înfăptuiască toate acele acte în raport cu care brevetul respectiv asigură protecție pe teritoriul statelor membre în care brevetul are efect unitar**. Domeniul de aplicare a acestui drept și limitările sale sunt uniforme în toate statele membre participante în care brevetul are efect unitar. În ceea ce privește actele în raport cu care brevetul asigură protecție, precum și limitările aplicabile acestora, Regulamentul nr. 127/2012 stabilește că acestea sunt cele definite de dreptul aplicat brevetelor europene cu efect unitar în fiecare dintre statul membre.

Totodată, art. 7 din Regulament precizează, ca regulă generală, că un brevet european cu efect unitar se consideră, în totalitatea sa și în toate statele membre participante în care brevetul respectiv are efect unitar, drept brevet național acordat de statul membru participant și în care fie solicitantul își are reședința sau locul principal de desfășurare a activității la data depunerii cererii de brevet european, fie solicitantul are un punct de lucru la data depunerii cererii de brevet european. Regulamentul nr. 1257/2012 conține de asemenea dispoziții privitoare la cadrul instituțional necesar administrării activităților având ca

obiect protecția brevetelor europene cu efect unitar. În ceea ce privește efortul financiar generat de implementarea sistemului brevetelor europene cu efect unitar, Regulamentul prevede un mecanism de autofinanțare, potrivit cu care cheltuielile suportate de către OEB în realizarea sarcinilor suplimentare care i-au fost alocate sunt acoperite din taxele generate de brevetele europene cu efect unitar. În ceea ce privește taxele de menținere în vigoare pentru brevetele europene cu efect unitar și taxele suplimentare pentru plata cu întârziere a taxelor de menținere în vigoare, acestea sunt plătite OEB de către titularul brevetului. Articolul 12 din Regulament nr. 1257/2012 stabilește că aceste taxe sunt: (a) *progresive* pe întreaga durată a protecției unitare prin brevet, respectiv (b) *suficiente* pentru acoperirea tuturor costurilor asociate acordării brevetului european și administrării protecției unitare prin brevet și (c) *suficiente*, împreună cu taxele care trebuie plătite către OEB în perioada premergătoare acordării brevetului, pentru a se asigura un buget echilibrat al OEB.

Aspecte practice

Examinat în ansamblu, scopul instituirii brevetului european cu efect unitar este acela de a încuraja progresul științific și tehnic, precum și buna funcționare a pieței interne, prin simplificarea accesului la sistemul de brevetare, acesta devenind mai puțin costisitor și mai sigur din punct de vedere juridic. Aceste obiective urmează a fi atinse prin posibilitatea conferită persoanelor interesate de a obține protecție uniformă prin brevet pe teritoriile statelor membre participante și de eliminare a costurilor și a complexității pentru întreprinderi în întreaga Uniune. Cu toate acestea, instituirea brevetului european cu efect unitar nu aduce atingere dreptului statelor membre participante de a acorda brevete naționale și nu determină o substituie a legislațiilor statelor membre participante în materie de brevete.

Concluzii

În ipoteza în care persoanele interesate vor opta pentru sistemul de protecție conferit de brevetul european cu efect unitar, consecința va fi aceea a amplificării gradului de uniformizare a reglementării regimului juridic al brevetelor europene. În plus, se va produce o creștere a gradului de certitudine a întinderii protecției juridice conferite de brevet, precum și o reducere a formalităților necesare în vederea extinderii acestei protecții la nivelul statelor membre.

Informații suplimentare

Pentru o informare detaliată asupra mijloacelor de protecție a proprietății dvs. industriale sau intelectuale la nivelul României și al Uniunii Europene, precum și consiliere specifică, vă rugăm să vă adresați persoanei dvs. de contact de la **STOICA & Asociații**, sau autorilor acestui articol: **Bogdan Popescu**: +40.752.146.623 sau bpopescu@stoica-asociatii.ro și **Dragoș Bogdan**: +40.743.339.862 sau dbogdan@stoica-asociatii.ro

Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Încălcarea Art.8 (dreptul la viață privată). Absența consimțământului efectiv al pacientului anterior efectuării unei intervenții chirurgicale. Malpraxis medical

Dreptul la viață privată implică dreptul pacientului de a-și exprima în mod expres consimțământul la efectuarea unei operații

Efectuarea unei operații fără consimțământul scris al pacientului poate atrage răspunderea statului în temeiul art. 8 din CEDO

Categorie	Jurisprudență
Denumirea actului	Hotărârea din 15 ianuarie 2013 în Cauza Csoma c. României
Publicație/Emitent	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Data actului	15 ianuarie 2013
Dispoziții principale	În Cauza Csoma c. României (cererea nr. 8759/05), Curtea Europeană a Drepturilor Omului („Curtea”) a constatat încălcarea art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului („Convenția”) prin neincluderea pacientului în decizia asupra tratamentului medical ca urmare a neinformării în mod corespunzător a acestuia cu privire la riscurile pe care le presupunea o procedură medicală precum și pentru neîndeplinirea obligațiilor pozitive care incumbau statului în temeiul aceluiași art. 8 datorate lipsei unor remedii legale adecvate în dreptul intern în cazurile de malpraxis medical.⁴ Pentru a decide astfel, Curtea a reținut că prin rapoartele de expertiză medicală din cauză au fost constatate lipsa consimțământului scris al pacientei anterior efectuării tratamentului și neefectuarea unor analize preoperatorii. În opinia Curții, aceste elemente, chiar și în condițiile excluderii neglijenței medicului curant, sunt suficiente pentru a se constata încălcarea dreptului la viață privată apărât prin dispozițiile art. 8 din Convenție.

Astfel, Curtea acordă importanță existenței consimțământului pacientului

⁴ Disponibilă pe pagina de Internet a Curții Europene a Drepturilor Omului la <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-115862>

anterior efectuării procedurilor medicale în contextul dreptului pacientului la respectarea integrității sale fizice și nesocotirea de către personalul medical a dreptului la informare a pacientului este de natură să atragă răspunderea statului în această privință. Având în vedere faptul că în speță intervenția medicală nu prezenta urgență, Curtea a considerat că nu există nicio scuză pentru care să nu fie obținut consimțământul pacientului și, în contextul reglementărilor interne care statuau în acest sens, că este „inacceptabil” ca o operație să se desfășoare cu nerespectarea regulilor și a garanțiilor instituite de către sistem.

De asemenea, Curtea a constatat că nu poate fi reținută în cauză culpa unităților medicale datorită intervenției lor prompte care a permis salvarea vieții petentei.

Sub aspectul epuizării căilor legale interne, Curtea a constatat că plângerea în fața Colegiului Medicilor și, ulterior, plângerea penală și constituirea petentei în parte civilă în cadrul acțiunii penale reprezintă suficiente mijloace de a încerca repararea vătămării în procedurile naționale, nefiind astfel necesară introducerea unei acțiuni în răspundere civilă delictuală pentru a se constata epuizarea căilor legale naționale.

Aspecte practice

În considerentele hotărârii, Curtea a deplâns lipsa de la acea dată (2002-2004) a unor mijloace legale naționale pentru a putea atrage răspunderea medicilor în caz de neglijență dar, în același timp a constatat progresele înregistrate în dreptul român prin Legea nr. 95/2006 în sensul înclinației legii și către o răspundere obiectivă. Această hotărâre poate avea importanță în contextul existenței în momentul actual a unei dezbateri naționale privind o nouă lege a malpraxisului medical. Menținerea obligației obținerii acordului scris prealabil operației din partea pacientului este un mijloc prin care Statul român să se pună la adăpostul unor sancțiuni în temeiul art. 8 din Convenție.

Concluzii

Obligația medicului de a obține acordul pacientului, anterior efectuării unei operații care ar putea să pună în pericol viața sau integritatea fizică a pacientului, apare ca fiind întărită prin această hotărâre, în cazul neîndeplinirii acestei obligații, putându-se angaja răspunderea statului în temeiul art. 8 din Convenție.

Informații suplimentare

Informații detaliate cu privire la obținerea consimțământului pacienților anterior unor operații chirurgicale cu posibil impact semnificativ asupra vieții sau sănătății acestora, precum și la condițiile necesare a fi îndeplinite pentru asigurarea unui consimțământ valid, pot fi obținute accesând articolul [Punctul nevralgic al practicii medicale: malpraxisul. Cauza Csoma c. României](#). Pentru lămuriri suplimentare sau consiliere în acest domeniu, vă rugăm să luați legătura cu persoana dvs. de contact de la **STOICA & Asociații**, sau cu autorul acestui articol, **Rareș Răducanu**: +40.743.339.851 sau rraducanu@stoica-asociatii.ro.

Date de contact:

©2013 STOICA & Asociații
Opera Center II
Str. Dr. N. Staicovici nr. 2, et. 2
050558 - Bucuresti, ROMANIA
Tel: +40 (0) 21.40.20.930
Fax: +40 (0) 21.40.20.931
Website: www.stoica-asociatii.ro
Email: sca@stoica-asociatii.ro

Mențiuni legale:

Acest material are caracter pur informativ și nu are caracter de consultanță juridică.

Este interzisă reproducerea, distribuirea sau publicarea sub orice formă a conținutului prezentului material de către orice persoană, fără acordul prealabil scris al STOICA & Asociații. Citarea este permisă numai cu indicarea sursei.

Dacă doriți să adăugați un coleg pe lista de informare sau să ne înștiințați cu privire la modificarea detaliilor dvs. de contact, vă rugăm să ne contactați la sca@stoica-asociatii.ro.